

امامت امام جواد(ع)؛ آموزش فرهنگ انتظار و غیبت به شیعه

امام جواد(ع) در دوران کودکی به امامت رسیدند و گویا خداوند با این مسئله می‌خواست دو مسئله مهم مربوط به فرهنگ مهدویت یعنی انتظار و غیبت را در یک کارگاه آموزشی به شیعه آموزش دهد.

امام جواد(ع) در دوران کودکی به امامت رسیدند و گویا خداوند با این مسئله می‌خواست دو مسئله مهم مربوط به فرهنگ مهدویت یعنی انتظار و غیبت را در یک کارگاه آموزشی به شیعه آموزش دهد.

حجت‌الاسلام و المسلمین مهدی رستم‌نژاد، عضو هیئت علمی جامعه‌المصطفی(ص)العالمیه، در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، به ارائه نکاتی درباره سیره حضرت امام جواد(ع) پرداخت و در پاسخ به این سؤال که چرا اطلاعات تاریخی زندگی ائمه بعد از امام رضا(ع) چندان گسترده نیست؟ اظهار کرد: این که برخی گفته‌اند که تاریخ ائمه بعد از امام رضا(ع) در حاله‌ای از ابهام است، سخن صحیحی نیست.

وی با بیان این که تاریخ ائمه بعد از امام رضا(ع) تا حد زیادی روشن است، افزود: ائمه بعد از امام رضا(ع) عمر طولانی نکردند و این نکته دلایل مختلفی دارد که از جمله آنها خصومت دشمنان با ایشان و در حصار قرار دادن آن حضرات است. برای مثال خود امام جواد(ع) به نوعی از داخل خانه در حصار قرار گرفته بودند، چرا که ام‌فضل، همسر ایشان، فرزند مأمون عباسی، خلیفه زمان بود.

این پژوهشگر عنوان کرد: برخی از ائمه مانند امام هادی(ع) و امام حسن عسکری(ع) نیز در حصارهای بیرونی گرفتار آمده بودند و از همین روی، اگر چنانچه کمتر به تاریخ ایشان پرداخته شده، این امر به سبب بوده نوع زندگی ایشان بوده که خلفای جور رابطه آنان را با آنچه را که در بیرون اتفاق می‌افتاد، قطع کرده و ایشان را در حصار قرار داده بودند و آن حضرات به ناچار به صورت شبکه‌ای با شیعیان خود مرتبط بودند.

حضور رسمی کمتر ائمه(ع)؛ زمینه‌سازی برای ارجاع به روایان حدیث

وی اضافه کرد: مسئله دیگر آن که گویا سیاست بر آن بوده که اهل بیت(ع) حضور رسمی کمتری در عرصه داشته باشند تا شیعیان به مسئله غیبت عادت کرده و به سراغ علما و روایان حدیث بروند و به همین جهت، مشاهده می‌کنیم که در این زمان ارجاعات به علمایی که از اجله اصحاب ائمه(ع) و صاحب فتوا و حاملان علوم اهل بیت(ع) بوده‌اند، بسیار زیاد است و این ارجاعات در راستای زمینه‌سازی برای زمان غیبت امام زمان(ع) صورت می‌گرفته است.

بر روی تاریخ ائمه پس از امام رضا(ع) کار نکرده‌ایم

رستم‌نژاد تصریح کرد: یکی دیگر از دلایلی کمبود آگاهی‌های تاریخی ما نسبت به ائمه پس از امام رضا(ع)، کم‌کاری‌های خودمان است و ما چندان بر روی تاریخ ائمه پس از امام رضا(ع) کار نکرده‌ایم، وگرنه تا حد بسیار زیادی در منابع به زندگی ایشان پرداخته شده است. همچنین این نکته را نیز باید اضافه کرد که بسیاری از آثار اصیل ما در طول تاریخ مفقود شده است؛ همچنان که کتابخانه بزرگ شیعه در زمان شیخ طوسی در کرخ را در اواسط قرن پنجم از بین بردند.

مؤلف کتاب #171؛ جلوه‌های پیام الهی در قرآن؛ در بخش دیگری از سخنان خود در ارتباط با موضوع سن کم امام جواد(ع) در زمان رسیدن به امامت گفت: امام جواد(ع) در بین ائمه ما نخستین امامی هستند که در کودکی به امامت رسیده‌اند؛ پدر گرامیشان امام رضا(ع) تا دو دهه (یعنی تا سن 47 سالگی) دارای فرزند نمی‌شدند و در این دو دهه تأخیر، شیعیان در التهاب و پریشانی فکری قرار گرفته بودند.

عضو هیئت علمی جامعه‌المصطفی(ص)العالمیه تصریح کرد: پیروان اهل بیت(ع) در این خصوص مراجعه بسیاری به حضور امام رضا(ع) داشتند و فرقه واقفیه که در آن زمان امام رضا(ع) را به امامت قبول نداشتند، این مسئله را دستاویزی برای مدعیات دروغین خود و کذب دانستن حدیث اثناعشر قرار داده بودند.

امامت امام(ع)؛ کارگاه آموزشی فرهنگ مهدوی

وی خاطرنشان کرد: امام جواد(ع) در دوران کودکی به امامت رسیدند و گویا خداوند با این مسئله می‌خواست چند مسئله مهم مربوط به

مهدویت را در يك کارگاه آموزشی به شیعه آموزش دهد: نخست مسئله انتظار و دیگری مسئله غیبت و نبود امام است؛ گویا خداوند می‌خواهد این دو فرهنگ (انتظار و غیبت) را به نوعی به مردم بچشاند تا شیعه در مسئله مهدویت که چند دهه پس از آن اتفاق می‌افتاد، دچار بحران و آشفتگی فکری نشود.

بزرگترین برکت برای شیعه

این محقق و پژوهشگر اضافه کرد: به همین جهت است که همچنان که در کافی شریف آمده است، هنگام ولادت امام جواد(ع)، پدر گرامیشان امام رضا(ع) ایشان را بزرگترین برکت برای شیعه دانستند: «هذا المولود الذی لم یولد فی الاسلام مثله مولود اعظم برکت علی شیعتنا منه"; همه ائمه ما حجت و برکت هستند، اما امام جواد(ع) از این جهت «اعظم برکت" هستند که شیعه را از يك شبهه و تردید بزرگ بیرون آورده و نجات داده اند.

وی بیان کرد: مسئله دیگر آن که امام زمان(عج) مقرر است که بعدها در سنی نزدیک به چهار یا پنج سالگی به امامت برسند و این موضوع بسیار مهمی است و سن کم امام غایب برای شیعه می‌تواند يك بحران بزرگ ایجاد کند و از همین روست که امام جواد(ع) به عنوان اولین امامی که در کودکی به امامت می‌رسند، زمینه را برای چنین اتفاقی آماده می‌کنند.

امام جواد(ع) و حضرت عیسی(ع)

نویسنده کتاب «تکرارپذیری حادثه عاشورا"; افزود: هنگامی که از سن کم امام جواد(ع) از پدر گرامیشان امام رضا(ع) سؤال کردند، ایشان فرمودند: «وما یضّر من ذلك، فقد قام عیسی بالحجة وهو ابن اقل من ثلاث سنین"; عیسی(ع) در کمتر از سه سال به مقام نبوت خود رسیده و این مطلب خود نشان می‌دهد که این مقام کودکی نمی‌شناسد و با کودکی نیز قابل جمع است.

علت ازدواج امام(ع) با دختر مأمون

وی در بخش دیگری از سخنان خود درباره علل ازدواج برخی از انبیاء و ائمه با دخترانی از خانواده‌های ناصالح و منتسب به اشراف و خلفا (برای نمونه ازدواج امام جواد(ع) با ام‌فضل دختر مأمون) اظهار کرد: قطعاً در این کار مصالح بسیاری وجود داشته و همان‌گونه که آنان تصور می‌کنند که به نوعی امام را در درون خانه کنترل می‌کنند، امام(ع) نیز با همین وسیله آنها را کنترل می‌کردند و از همین اتفاقی که می‌توانست تهدید باشد، به عنوان فرصت استفاده می‌کردند.

رستم‌نژاد با بیان این که ازدواج پیامبر(ص) با دختر ابوسفیان و دیگران نیز بر اساس همین مصالح صورت گرفته و این مصالح بیشتر شامل مصالح مردم (و نه شخص) بوده است، تصریح کرد: امام جواد(ع) به واسطه همین همسر، شیعیان و گرفتاران را نجات می‌دادند، چرا که ایشان دستکم و به حسب ظاهر و در چشم اهل دنیا، داماد خلیفه بودند.

عضو هیئت علمی جامعه المصطفی(ص) العالمیة خاطر نشان کرد: امام(ع) هرگز از طریق ام‌فضل دارای فرزند نشده اند، بلکه با سمانه مغربیه مادر امام هادی(ع) ازدواج کردند. در قرآن نیز اشاره‌ای به برخی از ازدواج‌های پیغمبران پیشین نیز شده که براساس مصالحی صورت می‌گرفته و پلی برای استفاده‌های بحق بوده است، چنان‌که برای مثال درباره لوط پیغمبر(ع) آمده که همسر ایشان کافر بوده است.